

UCHWAŁA NR XVI/86/2016
RADY GMINY W CZERNIKOWIE
z dnia 28 czerwca 2016r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016-2018

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 j. t.) w związku z art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332 j. t. z późn. zm.)

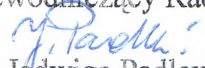
uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjąć Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2016-2018 w gminie Czernikowo stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Czernikowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

mgr Jadwiga Padlewska

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XVI/86/2016
Rady Gminy w Czernikowie
z dnia 28 czerwca 2016 r.

**GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2016 - 2018**

Czernikowo, 2016

Wprowadzenie

Rodzina to podstawowe środowisko, które powinno zapewnić bezpieczeństwo emocjonalne dziecku. Rodzina oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na osobowość dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Dlatego jeżeli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowanego wspierania rodziny zobowiązane są do pojęcia na jej rzecz określonych działań.

Choroba alkoholowa, przemoc w rodzinie, niewydolność w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodziny, którym często towarzyszy problem ubóstwa, długotrwałego bezrobocia, czy zagrożenie bezdomnością. Dlatego rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni medycznych, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmowania działań na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan działania.

Organizując różnorodne formy wspierania na rzecz rodziny wieloprotblemowej, należy konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Stąd podstawowym założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę. Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej nie oznacza rozwiązania problemu rodziny. Z uwagi na więzi emocjonalne dziecka z rodziną i środowiskiem konieczne jest motywowanie rodziców do zmiany oraz praca prowadząca do stworzenia prawidłowych warunków rozwoju dziecka w rodzinie naturalnej i jego powrót do domu. Dlatego polityka państwa oraz wszelkie działania instytucji samorządowych i organizacji pozarządowych powinny być nakierowane na pomoc udzielaną rodzinie i w rodzinie. Działania władz państwowych i samorządowych w takich sytuacjach określa ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która nakłada na gminy obowiązek opracowania i realizacji 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Należy zauważyć, że wspieranie rodziny, to jednocześnie rozwój i wzmocnienie społeczności lokalnej. W rodzinie bowiem dorastają kolejne pokolenia, kształtuje się „kapitał ludzki”, który w przyszłości będzie tworzył społeczeństwo i wpływał na tempo jego rozwoju.

Reformy ustroju terytorialnego państwa powodują, że coraz więcej kompetencji przejmują samorządy gmin i powiatów. Dzieje się tak wzorem innych państw Unii Europejskiej, w których służby społeczne funkcjonują jak najbliższej rodziny. Pomoc społeczna, jako instytucja polityki społecznej państwa ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Celem pomocy społecznej jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb. Mianem rodziny

dysfunkcyjnej określa się rodzinę, w której występują istotne nieprawidłowości w zaspokajaniu podstawowych potrzeb biologicznych i psychospołecznych dziecka. Problemy w takich rodzinach mają najczęściej charakter wielopokoleniowego procesu tworzą przez to błędne koło, które ciężko rodzinie przerwać wyłącznie własnymi siłami.

Stąd też założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej już na etapie, kiedy pojawiają się problemy.

I. Diagnoza środowiska lokalnego

1. Sytuacja demograficzna

Gmina Czernikowo zajmuje 170 km², jest czwartą co do wielkości gminą Powiatu Toruńskiego. W jej skład wchodzi 17 sołectw. Na dzień 31 grudnia 2015 r. gminę zamieszkiwało 9146 osób, w tym 178 zameldowanych na pobyt czasowy. Stan ludności w gminie Czernikowo w latach 2013-2015 z podziałem na wiek i płeć przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Stan ludności w gminie Czernikowo w latach 2013-2015

WIEK	ROK					
	2013		2014		2015	
	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni
przedprodukcyjny	1017	1005	1001	1019	982	1025
produkcyjny	2677	2964	2704	2980	2706	2992
poprodukcyjny	839	394	852	396	874	405
OGÓLEM	4533	4363	4557	4395	4562	4422

Źródło: dane Urzędu Gminy w Czernikowie, opracowanie własne

Z powyższych danych wynika, iż w gminie przeważają mieszkańcy w wieku produkcyjnym (w roku 2015 stanowili 63,42% ogółu mieszkańców). Drugą pod względem liczebności grupą jest ludność w wieku przedprodukcyjnym, czyli dzieci i młodzież do 18 roku życia (22,34% ogółu mieszkańców). Najmniejszą grupę stanowią mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym (14,24% ogółu mieszkańców). Liczba osób w wieku poprodukcyjnym wykazuje tendencje rosnące.

2. Sytuacja społeczna

Diagnoza lokalna dotycząca dysfunkcyjności rodzin w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczych została dokonana w oparciu o dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czernikowie.

W roku 2015 systemem pomocy społecznej w gminie Czernikowo objętych było 577 rodzin, w których pozostawało 1776 osób. 59,45% ogółu rodzin objętych pomocą stanowiły rodziny z dziećmi. Problem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego zdiagnozowano w 121 rodzinach, w tym 40% stanowiły rodziny wielodzietne i 35% rodziny niepełne. 134 rodziny korzystały z pomocy społecznej z uwagi na potrzebę ochrony macierzyństwa. Powody przyznawania pomocy społecznej w latach 2013-2015 przedstawia tabela 2.

Tabela 2. Powody przyznawania pomocy społecznej w latach 2013-2015

Powód	2013		2014		2015	
	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	337	1086	327	1054	288	893
Sieroctwo	1	3	1	3	1	3
Bezdomność	3	3	3	7	1	1
Potrzeba ochrony macierzyństwa	125	536	140	600	134	579
w tym wielodzietność	15	95	17	105	17	102
Bezrobocie	368	1247	352	1188	314	1039
Niepełnosprawność	97	289	93	278	90	264
Długotrwała lub ciężka choroba	41	123	54	147	42	122
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	133	617	130	605	121	539
w tym rodziny niepełne	51	161	48	161	42	133
w tym rodziny wielodzietne	54	343	50	312	49	277
Przemoc w rodzinie			1	2		
Alkoholizm	28	73	26	54	25	53
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	10	13	6	9	5	5
Zdarzenie losowe	0	0	4	17	5	22

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czernikowie, opracowanie własne

Z powyższej tabeli wynika, że wciąż największym problemem powodującym trudną sytuację życiową rodzin w gminie Czernikowo jest bezrobocie. W roku 2015 z powodu bezrobocia pomocą społeczną w różnych formach objętych było 314 rodzin.

Tabela 3. Liczba osób bezrobotnych na terenie gminy Czernikowo w latach 2013-2015

ROK	Bezrobotni ogółem	Bezrobotni długotrwale ogółem	Bezrobotni ogółem z prawem do zasiłku
2013	1021	644	88
2014	893	562	138
2015	853	559	125

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy dla Powiatu Toruńskiego, opracowanie własne

Pomimo otwarcia rynków pracy przez wiele państw członkowskich Unii Europejskiej i związanej z tym migracji zarobkowej ważną kwestią społeczną naszej gminy pozostaje bezrobocie. Na dzień 31.12.2015 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy zarejestrowanych było 853 bezrobotnych, w tym 506 kobiet (tj. 59,32% ogółu bezrobotnych). Gmina Czernikowo jest na drugim miejscu pod względem liczby osób bezrobotnych w Powiecie Toruńskim (stan na dzień 31.12.2015 r.). Informacje o rynku pracy w powiecie toruńskim przedstawia tabela 4.

Tabela 4. Zarejestrowani bezrobotni wg miast i gmin w powiecie toruńskim w latach 2013-2015 (stan na dzień 31 grudnia)

Wyszczególnienie	Ilość osób bezrobotnych					
	2013		2014		2015	
	Ogółem	Udział % do ogółu bezrobotnych	Ogółem	Udział % do ogółu bezrobotnych	Ogółem	Udział % do ogółu bezrobotnych
Miasto Chełmża	1673	22,8%	1346	21,8%	1114	20,4%
Gmina Chełmża	819	11,2%	727	11,8%	599	11,0%
Gmina Czernikowo	1021	13,9%	893	14,5%	853	15,6%
Gmina Lubicz	1033	14,1%	880	14,3%	794	14,5%
Gmina Łubianka	396	5,4%	291	4,7%	259	4,7%
Gmina Łysomice	600	8,2%	477	7,7%	456	8,3%
Gmina Obrowo	841	11,4%	775	12,6%	721	13,2%
Gmina Wielka Nieszawka	228	3,1%	189	3,1%	171	3,1%
Gmina Zławieś Wielka	734	10,0%	591	9,6%	497	9,1%
Razem	7345	100%	6169	100%	5464	100%
Zamieszkali na wsi	5672	77,2%	4823	78,2%	4350	79,6%

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy dla Powiatu Toruńskiego, opracowanie własne

W rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych Gmina winna wspierać je poprzez prowadzoną pracę z rodziną, pomoc w opiece i wychowaniu dziecka, a po dokonaniu analizy sytuacji rodziny można przydzielić asystenta rodziny. Asystent rodziny w naszej gminie zatrudniony jest od roku 2012. Część rodzin, dzięki wsparciu asystenta, zaczyna poprawnie funkcjonować i jego praca z rodziną kończy się po około roku. Są jednak rodziny, z którymi asystent pracuje nieprzerwanie od 2012 r. i rodziny te nadal potrzebują pomocy i wsparcia, aby radzić sobie z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.

Tabela 5. Rodziny objęte pomocą asystenta rodziny w latach 2013-2015

ROK	Liczba rodzin objętych wsparciem	Liczba osób w rodzinach objętych wsparciem	Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem
2013	13	66	43
2014	20	92	53
2015	21	86	52

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czernikowie, opracowanie własne

Z danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu wynika, iż w roku 2015 z terenu Gminy Czernikowo dziewięć dzieci (z 5 rodzin) umieszczonych było w rodzinnej pieczy zastępczej (koszty umieszczenia poniesione przez gminę to kwota 18 288,15 zł). W roku 2014 w rodzinnej pieczy zastępczej umieszczone było 1 dziecko (koszt gminy: 12 000 zł). W roku 2013 w rodzinnej pieczy zastępczej umieszczone było także 1 dziecko (koszt gminy 11 492,60 zł). W roku 2015 pomimo nasilonych działań ze strony pracownika socjalnego, asystenta rodzinnego i kuratora sądowego nie udało się uzyskać poprawy funkcjonowania w 3 rodzinach mających ogromne trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Aż 7 dzieci z w/w rodzin umieszczonych zostało w pieczy zastępczej, z czego 3 dzieci trafiło do rodziny zastępczej spokrewnionej, a 2 dzieci powróciło do rodziny naturalnej (dzięki współpracy matki z pracownikiem socjalnym, asystentem rodzinnym i kuratorem sądowym).

W 2015 roku nadzorem kuratorskim w naszej gminie, jak wynika z informacji kuratora Sądu Rejonowego w Lipnie, objętych było 14 rodzin. W roku 2014 – 15 rodzin, w roku 2013 – 13 rodzin.

Jedną z przyczyn, która w poważnym stopniu zaburza prawidłowe funkcjonowanie rodziny jest przemoc domowa. Przemoc w rodzinie, zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich

zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Do przewodniczącego Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Czernikowie wpłynęło w 2015 roku 14 Niebieskich Kart, w roku 2014 – 10 Niebieskich Kart, w roku 2013 – 10 Niebieskich Kart. Problem ten występuje zapewne w większej liczbie rodzin, nie jest jednak zgłaszany do odpowiednich instytucji pomocowych. Osoby krzywdzone często boją się i wstydzą mówić komukolwiek o problemie przemocy w ich rodzinie, a w społeczeństwie wciąż jeszcze funkcjonują stereotypy związane z przemocą w rodzinie powodujące akceptację stosowania zachowań przemocowych.

Dzięki działalności grup roboczych Gminnego Zespołu interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w roku 2015 zakończono 17 procedur Niebieskich Kart (w tym 6 z 2014 roku) z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie i uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy. W roku 2014 zakończono 12 procedur (w tym 9 prowadzonych od 2013 r.), w roku 2013 zakończono 11 procedur, (w tym 7 prowadzonych od 2012 roku).

Tabela 6. Liczba rodzin objętych pomocą grup roboczych Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w latach 2013-2015

ROK	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba dzieci w rodzinach
2013	19	78	25
2014	17	73	25
2015	17	57	20

Zródło: dane Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Czernikowie, opracowanie własne

II. Cele programu

Utrzymanie dziecka w rodzinie bądź jego powrót do rodziny jest celem priorytetowym i dlatego praca z rodziną powinna być rozpatrywana z perspektywy potrzeb dziecka.

Cel główny programu to:

**Zapewnienie zintegrowanego i kompleksowego systemu wsparcia rodziny
na terenie gminy Czernikowo**

Cele szczegółowe:

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny i dziecka
2. Doskonalenie systemu wsparcia rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
3. Doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

III. Realizacja programu

Cel szczegółowy 1: zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny i dziecka					
Lp.	Działanie	Realizatorzy	Wskaźniki	Okres realizacji	Źródło finansowania
1.	Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom zagrożonym problemem ubóstwa	GOPS Czernikowo	- liczba i formy udzielonej pomocy - liczba rodzin i dzieci w rodzinach objętych pomocą	2016-2018	Środki własne gminy, dotacje z budżetu państwa
2.	Dożywianie dzieci w szkołach	GOPS Czernikowo, placówki oświatowe	- liczba dzieci objętych pomocą w formie dożywiania	2016-2018	Środki własne gminy, dotacje z budżetu państwa
3.	Pomoc w formie stypendiów i wyprawek szkolnych	Urząd Gminy Czernikowo, placówki oświatowe	- liczba dzieci, którym przyznano stypendia i wyprawki szkolne	2016-2018	Środki własne gminy, dotacje z budżetu państwa
4.	Zapewnienie pomocy finansowej w formie zasiłków rodzinnych, świadczeń wychowawczych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego	GOPS Czernikowo	- liczba dzieci, na które przyznano zasiłki i świadczenia	2016-2018	Dotacje z budżetu państwa
5.	Organizowanie i finansowanie letniego wypoczynku dla dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym	GOPS Czernikowo, GKRPA, placówki oświatowe	- liczba dzieci uczestniczących w koloniach	2016-2018	Środki własne gminy
6.	Zabezpieczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych	GOPS Czernikowo	- liczba osób objętych wsparciem	2016-2018	Środki własne gminy, dotacje z budżetu

					państwa
7.	Zapewnienie rodzinom specjalistycznego poradnictwa	GOPS Czernikowo, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, placówki oświatowe	- liczba osób objętych wsparciem	2016-2018	Środki własne gminy
8.	Współfinansowanie kosztów umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.	Urząd Gminy Czernikowo	- liczba dzieci umieszczonych w pieczy	2016-2018	Środki własne gminy

Cel szczegółowy 2: doskonalenie systemu wsparcia rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

Lp.	Działanie	Realizatorzy	Wskaźniki	Okres realizacji	Źródło finansowania
1.	Analiza sytuacji rodzin, w których dzieci zagrożone są umieszczeniem w pieczy zastępczej	GOPS Czernikowo, placówki oświatowe, Sąd Rejonowy w Lipnie, PCPR	- liczba rodzin zagrożonych kryzysem - liczba rozmów i spotkań przedstawicieli instytucji realizujących działanie dotyczących analizy sytuacji rodzin	2016-2018	Środki własne realizatorów
2.	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem	GOPS Czernikowo, placówki oświatowe, Sąd Rejonowy w Lipnie, PCPR	- liczba monitorowanych rodzin	2016-2018	Środki własne realizatorów
3.	Monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami oraz problemem przemocy w rodzinie, motywowanie do podjęcia terapii, monitorowanie terapii	GOPS Czernikowo, GKRPA, Gminny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Komisariat Policji w Lubiczu, placówki oświatowe,	- liczba monitorowanych rodzin - liczba osób korzystających z terapii	2016-2018	Środki własne realizatorów

		placówki służby zdrowia, Sąd Rejonowy w Lipnie			
4.	Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka poprzez wsparcie asystenta rodziny	GOPS w Czernikowie	- liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny - liczba dzieci w w/w rodzinach	2016-2018	Środki własne gminy, dotacje z budżetu państwa
5.	Organizacja i finansowanie kosztów szkoleń asystenta rodzinnego i pracowników socjalnych	GOPS w Czernikowie	- liczba szkoleń dotyczących pracy z rodziną i dzieckiem - liczba uczestników w/w szkoleń	2016-2018	Środki własne gminy
6.	Organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych	Placówki oświatowe, Zespół Charytatywny	- liczba dzieci uczestniczących w zajęciach	2016-2018	Środki własne realizatorów

Cel szczegółowy 3: doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny

Lp.	Działanie	Realizatorzy	Wskaźniki	Okres realizacji	Źródło finansowania
1.	Koordinacja działań i bieżąca współpraca podmiotów podejmujących różnorodne działania na rzecz dziecka i rodziny	Wszyscy realizatorzy programu	- liczba monitorowanych rodzin - liczba rozmów i spotkań przedstawicieli instytucji realizujących działanie	2016-2018	Środki własne realizatorów
2.	Realizacja programów edukacyjno-profilaktycznych skierowanych do dzieci i rodziców	Placówki oświatowe, GOPS	- liczba programów - liczba uczestników	2016-2018	Środki własne realizatorów
3.	Doskonalenie kadry w zakresie specjalistycznej pomocy dziecku i rodzinie (szkolenia, kursy, warsztaty)	Wszyscy realizatorzy programu	- liczba spotkań, szkoleń, kursów, warsztatów	2016-2018	Środki własne realizatorów

Głównym realizatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czernikowie działający w partnerstwie z:

1. Urzędem Gminy Czernikowo,
2. Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czernikowie,
3. Gminnym Zespołem ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
4. Komisariatem Policji w Lubiczu,
5. Placówkami oświatowymi (przedszkola, szkoły: podstawowa, gimnazjum, liceum, biblioteka),
6. Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu,
7. Sądem Rejonowym w Lipnie (kuratorzy zawodowi i społeczni),
8. Placówkami służby zdrowia,
9. Organizacjami pozarządowymi.

IV. Adresaci Programu

Odbiorcami programu będą rodziny zamieszkałe na terenie gminy Czernikowo, doświadczające problemów opiekuńczo – wychowawczych, zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej bądź też takie, którym została odebrana lub ograniczona władza rodzicielska poprzez umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej.

V. Rezultaty Programu

W wyniku realizacji działań Programu przewidywane jest osiągnięcie następujących rezultatów

- podniesienie poziomu i rozwój profesjonalnych form pomocy dziecku i rodzinie,
- poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, zagrożonych wykluczeniem społecznym, wymagających wsparcia i pomocy,
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny,
- przeciwdziałanie kryzysom w rodzinie,
- zapobieganie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej
- reintegracja rodziny naturalnej poprzez powrót dziecka do rodziny,
- konsolidacja działań różnych grup społecznych, organizacji pozarządowych, instytucji.

VI. Finansowanie

Finansowanie 3-letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016 – 2018 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Czernikowo, dotacji z budżetu państwa oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

VII. Monitoring i ewaluacja

Monitoring Gminnego Programu Wspierania Rodziny prowadzony będzie przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czernikowie. Monitoring ma na celu uzyskanie informacji na temat realizacji planowanych w ramach programu działań w zakresie czasu ich realizacji, założeń, źródeł finansowania oraz przełożenia na osiągnięcie rezultatów programu. Gromadzone informacje pozwolą na ocenę postępów, ocenę zaangażowania jednostek odpowiedzialnych za realizację poszczególnych działań, porównanie zgodności osiągniętych rezultatów z przyjętymi celami, wskażą dalsze potrzeby i ewentualne kierunki zmian w Programie.

Ewaluacja ma na celu uzyskanie informacji czy osiągnięto zakładane rezultaty oraz w jakim stopniu zrealizowano cele Programu.

Celem ewaluacji jest:

- doskonalenie podejmowanych działań w ramach programu,
- informacje o efektach wdrażania programu oraz uzyskanie odpowiedzi na pytania związane z realizacją programu,
- wzrost jakości programu,
- pogłębienie odpowiedzialności za wdrażanie programu wśród wszystkich zainteresowanych jej funkcjonowaniem i jej efektami.

Monitoring Programu prowadzony będzie corocznie poprzez gromadzenie danych i informacji w zakresie wszystkich działań opisanych w niniejszym programie. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czernikowie w terminie do 31 marca każdego roku, sporządzi sprawozdanie z wykonania w poprzednim roku zadań z zakresu wspierania rodziny i przedłoży Radzie Gminy w Czernikowie. Program podlegał będzie ewaluacji w zależności od potrzeb.

Podsumowanie

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2016-2018 jest zgodny z kierunkiem i działaniami określonymi w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Czernikowo oraz w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Głównym celem Programu jest zapewnienie zintegrowanego i kompleksowego wsparcia rodziny na terenie gminy Czernikowo. Program zakłada tworzenie optymalnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzin i poprawy jakości ich życia. Rezultaty realizacji Programu w dużej mierze zależą będą od współpracy instytucji zajmujących się wspieraniem dziecka i rodziny, skoordynowanych działań, a także od sytuacji finansowej gminy i wysokości pozyskanych środków.